

Edmund Joensen, formaður í Sambandsflokkinum:

Hatta er okkara uppskot

– Tað er einki nýtt fyri okkum, at tað verður neyðugt við broytingum á pensjónsøkinum í framtíðini. Vit arbeiddu við málinum longu í 1989-90, so við tí í huga, so fer Sambandsflokkurin ikki at hava trupulleikar við at viðgera hetta uppskoti, sigur formaður floksins Edmund Joensen

SVEINUR TRÓNDARSON

Eftir alt rumbli, sum var á tingi og í fjølmiðlunum um broytingar í framtíðar pensjónsskipanunum, tykist nú meira skil verða komið á kjakið.

Fráboðanir frá onkrum flokkum verða tulkaðar øðrvísi nú enn fyrri stuttum, kanska tí at boðskapurin er greiðari nú enn hann var.

Ein flokkur, sum hevur hildið seg aftarlaga í kjakinum um framtíðar pensjónsskipanir er Sambandsflokkurin. Men hvør er stóðan hjá teimum. Henda spurning settu við formanni floksins, Edmund Joensen.

– Sambandsflokkurin

hevur alla tíðina sæð soleiðis upp á tað, at vit verða noyðd til at broyta pensjónsskipanir í hesum landinum. Orsøkin er heilt einfalt tann, at við tí vøkstri av pensjónistum, sum er á vegis, hava vit ikki ráð til at figgja pensjónirnar yvir fjørgjálógina og tí mugu vit gera broytingar.

Edmund Joensen vísir á, at Sambandsflokkurin var greiður yvir hetta longu seinast í 80-árunum og tí setti tann samgongan ein bólk við tí fyrri eyga, at kanna framtíðar pensjónsskipanir. Næsta samgongan setti so eina nevnd at kanna málið, og hon skuldi so koma við einum uppleggi til landsstýris-

mannin í almannamálum.

Hvat avloysir hon

Edmund Joensen vísir á, at tað uppskotið, sum Tjóðveldisflokkurin arbeiðir við nú, er í góðum samsvari við tað uppskotið, sum sambandsflokkurin hevði tá - kanska eitt sindur meira viðgongt.

Tá var ætlanin, at skapa eitt alternativ til verandi skipan, meðan uppskot Tjóðveldisfloksins leggur upp til eina heilt nýggja skipan.

– Spurningurin er so bara hvat henda skipan skal avloysa. Tann spurningin mugu vit fáa greiða á áðrenn vit fara djúpri inn í kjakið um vit kunnu taka

undir við hesum uppskotinum.

Tey veikastu tryggjast

Ein annar spurningur er sjálvandi hvussu vit ætla at gera við tey allar veikastu - tey sum ongan møguleika hava fyri sjálvi at spara upp til sína egna pensjón.

Tað er alneyðugt, at samfelagið viðgongur sína skyldu móttvegis teimum, og tryggjar teimum eina líkinda pensjón, sigur Edmund Joensen.

Hann leggur afturat, at tað uppskotið sum Tjóðveldisflokkurin er komin við sær rimiligt út í so máta, og at tað tí sær út til, at Sambandsflokkurin, kann taka undir við tí uppskotinum.

– Sambandsflokkurin byrjaði at arbeið við hesum uppskotinum í samgonguni, sum sat í 1988-90, so eg roki ikki við, at vit fáa trupulleikar at taka undir við tí

– Men tað er neyðugt, at viðgera uppskotið áðrenn vit kunnu siga, um vit kunnu taka undir við tí ella ikki, sigur Edmund Joensen at enda

Hans Pauli Strøm, løgtingsmaður:

Tjóðveldisflokkurin er hálsaður um enn einaferð

– Tær útmeldingar, sum nú koma frá Tjóðveldisflokkinum er ikki tær somu, sum komu beint eftir svarið frá heilsu- og almannaráðharranum, men hetta liggur nógv tættari upp at hugsan Javnaðarfloksins, sigur Hans Pauli Strøm, løgtingsmaður

SVEINUR TRÓNDARSON

Fyri stuttum hevði Hans Pauli Strøm sínar viðmerkingar í blaðnum, til pensjónsmálið, eftir tí sum hann fataði gongdina í málinum og tá var hann rættiliga boysin við Tjóðveldisflokk.

Hann segði m.a. at Tjóðveldisflokkurin eftir hansara tykki, og í samsvari við svarið frá heilsu- og almannaráðharranum, var lopin frá vallyftum sínum, og hevði givið seg í kast við fólkaflakshugsjónina, tí hann eftir øllum at døma hevði slept teirri samhaldsføstu hugsjónini og farin undir at fyrireika eina individuella skipan, sum skuldi koma ístaðin.

Nógv vatn er runnið í ánnu, síðani tann viðmerkingin stóð í blaðnum og m.a. er eitt uppskot komið frá Tjóðveldisflokkinum, sum eftir øllum at døma gevur honum eina broyttu fatan av stóðu Tjóðveldisfloksins.

– Fyri mær sær tað út sum um flokkurin er hálsaður um enn einaferð. Tær fráboðanir, sum komu, eitt nú frá Helenu Dam á Neystabø, boðuðu greitt frá, at nú skuldi skiftast frá eina kollektivari skipan til eina

individuella. Tað segði hon eisini í Útvarpinum beint eftir, sigur Hans Pauli Strøm

Hann vísir eisini á, at Hogni Hoydal segði við Sosialin herfyri, at »pensjónsmálið er fleiri ferðir viðgjort í samgonguni, og har eru vit samd um eina ætlan, sum landsstýrismaðurin nevni í svarinum (til Óla Brackmann, blóm).«

– Men við tí sum nú er komið fram eftir flokstring Tjóðveldisfloksins siggja vit, at landsstýrismaðurin leggur eina hugsan fram, meðan Fólkaflokkurin stendur fast upp á sína fólkatrygging og nú boðar Tjóðveldisflokkurin frá eina triðju loysn..

Taka undir við einum parti

– Og har kann eg siga beinanevni, at vit gott kunnu taka undir við einum parti av uppskotinum. Fyri parturin - tann við tí »samhaldsfasta« er júst tann parturin, sum Javnaðarflokkurin hevur arbeitt við alla tíðina, so har hava vit ongan trupulleika, sigur hann.

– Hinevni hava vit eitt sindur trupult við at skilja hvussu ein slikt dupltskipan, við einum samhaldsføstum parti og einari privatari

uppsparing kann hanga saman. Bæði landsbúskaparlaga og ikki minst privatbúskaparlaga. Tað fer í øllum førum at verða trupult hjá eina miðalinntøku, sum liggur um 150 túsundkrónur skal klára at figgja bæði sína egna pensjón uppá 10-15 prosent, umframt at skula gjalda eina átta til tiggju prosent í ein fólka-pensjónsgrunn, sigur Hans Pauli.

Tað sum hann vísir til er, at tað verður trupult hjá myndugleikumum, at skava allan henda pening frá fólki, uttan at geva teimum annað ístaðin, og tað gongur í síðsta enda út yvir landskassan.

– Eg hugsi um, at um so er, at landskassin skal »kompensera« fyri at fólki skulu gjalda, so missir landskassin pengar, og fyri at fáa henda miss innafur má landsstýrið antin hækka skattin ella spara á fjørgjálógini. Henda spurning kundi eg gott hugsað mær, at landsstýrið útgreinaði meir, sigur Hans Pauli Strøm og leggur afturat, at hetta er ein týðningarmikil partur av øllum málinum.

Fleiri veik punkt

Hóast Hans Pauli nú heldur, at tankarnir um broytingar

í pensjónsskipanini eru meira borðbærar, so heldur hann tó, at tað eru ymisk kritikpunkt, bæði í málinum og í framferðini hjá landsstýrinum.

– Eitt er, at vit kunnu enda við at hava ymsar bólkir á arbeidsmarknaðinum sum koma at fáa ymsar pensjónsskipanir, og á tann hátt eitt uppbyti av pensjónsskipanum, har onkur fær nógv og onkur annar nógv minni, sigur Hans Pauli.

– Eitt annað veikt punkt, sum er nógv týðningarmiklari er, at hesir tankar Tjóðveldisfloksins samsvara ov illa við tað uppskotið um nýggja fólka-pensjónsskipan, sum liggur á tingborði í lotuni. Har stendur einki yvirhøvur um eina nýggja skipan sum hesa. Og so sigur Helena Dam á Neystabø, at tey ætla at leggja uppskot fram á Ólavssøku um nýggja skipan, sigur Hans Pauli.

Tí heldur hann, at ruðulin av pensjónsmálinum í landsstýrinum er fullkomin.

– Men eg haldi fast við tað, sum eg segði um, at eg haldi, at framferðarhátturin er skeivur, tí eingi fakfeløg hava verið við í arbeiðinum at fyrireika hesa skipanina, sigur Hans Pauli Strøm.

– Tað er mín meting, at

– Tað fyrkemur mær, at Tjóðveldisflokkurin er hálsaður um enn einaferð, tí hetta »uppskotið« er ikki tað sama, sum kom fram tá Helena Dam á Neystabø svaraði Óla Brackmann í tinginum, sigur Hans Pauli Strøm

tað er ov seint at hoyra partarnar á arbeidsmarknaðinum tá uppskotið er liðugt, tí tað er sjáldan at stórvægis verður broytt í teirri stóðuni. Tá er leiturin skorin og partar sleppa at siga hvussu teimum dármar hann. Eg haldi ikki tað er rætti framferðarhátturin.

Til seinast sigur Hans Pauli, at Tjóðveldisflokkurin bert kann takka sær sjálvum fyri, at málið er vordit ein politisk kastibloka.

– Tað er teirra egni kleyv-

stórum og týðningarmiklum málið eigur sjálvsagt at byggja á eitt breitt samfelagsligt og politiskt orðaskifti, og ikki bara verða avgreitt í eina handavend innanhýsis av samgonguni.

– At eitt livligt orðaskifti er komið burtúrur kunnu teir bara takka Javnaðarflokkinum fyri og júst hetta orðaskifti hevur eftir øllum at døma verið orsøkin til, at Tjóðveldisflokkurin er vundur aftur á leiðina, heldur enn at halda á eftir fólkaflakshreytini, sigur Hans Pauli Strøm, løgtingslimur at enda